Olga Poivre d´Arvor

Olga Poivre d´Arvor byla v 90. letech ředitelkou Českého centra v Londýně. Proč britská cenzura přilákala milovníky fotografie na výstavu českého autora? A jaké téma zabodovalo v prestižním kulturním centru Riverside Studio? Přesně to řešila Olga Poivre, která má dlouholeté zkušenosti s vedením kulturní instituce nejen v Londýně, ale také v Paříži i v Praze.

Jaké bylo hlavní programové téma v prvních letech Českého centra?
Plánů bylo hodně, ale museli jsme hodně zvažovat, co si můžeme finančně dovolit. Tehdy totiž ještě nebyly granty, ani nefungovala dlouhodobá spolupráce se sponzory. Věděla jsem, co londýnské publikum zajímá, protože jsem v Londýně již několik let bydlela, ale problém byl s tím, jak kulturní akce financovat. Zorganizovat cestu českých herců nebo výtvarníků do Londýna bylo velmi nákladné. Zato dostat filmy do Londýna šlo celkem snadno, protože stačilo poslat filmové kotouče poštou. Začali jsme s pravidelnou filmovou projekcí v kulturním centru Riverside Studio, kterou jsem nazvala Made in Prague. Nebyla jsem si jistá, zda londýnské publikum bude zajímat česká kinematografie, ale přijali ji naprosto fantasticky. Prezentovali jsme nejen československou novou vlnu, ale také filmové novinky například od Jana Hřebejka. Jsem moc ráda, že série Made in Prague trvá dodnes.

Co dalšího přilákalo pozornost londýnského publika?
České centrum sídlilo původně na ambasádě, ale v době mého působení se přesunulo do Great Portland Street, která je v širším centru. Měli jsme tam výstavní sál, do kterého se vstupovalo přímo z ulice. To se skvěle hodilo, protože jsme mohli umělecká díla nainstalovat do výlohy, a tím upoutat pozornost. V roce 1998 u nás byla výstava aktů známého fotografa Tona Stana. Jenže záhy po vernisáži zakročila britská cenzura. Prý si lidé stěžovali, že jsou jeho velkoformátové akty pobuřující, a přišla k nám kvůli tomu policie. Obrátila jsem fotky hlavou dolů a napsala k nim CENZUROVÁNO. A to byla ta nejlepší reklama!

Během vašeho působení v Londýně jste ale říkala, že česká výtvarná scéna nemá tamnímu publiku co nabídnout. Došlo k nějakému posunu?
V 90. letech vycestovali do zahraničí umělci, kteří v Československu měli renomé, zato venku je skoro nikdo neznal. Mysleli si, že ohromí umělecký svět, a dost se divili, když viděli, jaká je obrovská konkurence. Takže…ano, v té době jsme až na výjimky nemohli soupeřit s tím, co bylo v Londýně. Naštěstí se situace postupně zlepšila. Sleduji teď dění na Akademii výtvarného umění v Praze, kde studuje můj vnuk. Mám velkou radost, že generace dnešních dvacátníků už dokáže čelit obří mezinárodní konkurenci. Umí se profesionálně prezentovat, a moc dobře ví, že jsme malá země, která se musí o dost víc snažit než třeba Anglie nebo Francie.

Jak vnímáte současnou roli Českých center?
Během 90. let bylo rozhodně potřeba intenzivně propagovat naši kulturu. Nejen to, co vzniklo před rokem 1989, ale také současnou uměleckou scénu. Česká centra fungovala jako důležitý kontaktní bod. Lidé, kteří tam pracovali, nejen že organizovali kulturní akce, ale také seznamovali místní umělce s naší uměleckou komunitou. Jenže s vývojem internetu se mezinárodní scéna mnohem víc propojila. Umělci už komunikují napřímo se zástupci muzeí,

galerií nebo kulturních center. Asi by úplně stačilo, kdyby k tomuto propojování byl jeden nebo dva lidé. Měli by chodit na kulturní akce, přednášet o naší kultuře, a rozvíjet kulturní diplomacii.

Můžeme se inspirovat někde v zahraničí?
Byla jsem generální komisařkou České sezony ve Francii 2002, vedla jsem kulturní instituce v Paříži, Londýně, Edinburku, Miláně a v Praze, takže mám opravdu přehled o tom, jak fungují ostatní kulturní instituty. Líbí se mi strategie Britské rady, která zhruba před patnácti lety zrušila organizování kulturních akcí a zaměřují se hlavně na výuku angličtiny. Podobný přístup mají Francouzské instituty, které jsou po celém světě. Vedla jsem pobočku v Praze, a stále jsem v kontaktu s kolegy z dalších Francouzských institutů. Každoročně jsme museli analyzovat naši činnost, a opravdu se velmi hledělo na to, aby se obhájilo, proč má konkrétní pobočka zůstat v dané zemi. A já se nedivím, že na to byla tak přísná kritéria. Přeci jen…kulturní instituty jsou financované ze státních peněz.

Pokud rozšiřovat síť Českých center, tak do jakých teritorií?
Myslím, že Česká centra by nejdřív potřebovala takovou analýzu, jakou jsem zmínila. Podle výsledků by pak měla revidovat současný stav. A poté se rozhodnout o případném zredukování či rozšíření. Například v západní Evropě má většina Českých center kanceláře a menší výstavní prostory, takže stejně většinu akcí dělá v kulturních institucích, které jsou zavedené.

Co byste vzkázala Českým centrům k výročí?
Ať dělají tuhle práci s láskou a s nadšením. A také bych vzkázala, aby postupovali podle jasně dané strategie a tou se řídili. Určitě je potřeba flexibilně reagovat na to, co se děje ve světě. Moc dobře vím, že práce v Českých centrech je náročná po všech stránkách, ale důležitá pro rozvoj kulturní diplomacie.